

בית כנסת קירבון גלילות
נוסד 1975 רז"י האזנים ויגר 5 ראשלי"צ

כולל רב פעלים "בן איש חי"

בראשות הרח"ג חנן קבלן שליט"א
יוצא לאור ע"י אברכי הכולל הי"ו

מפטירין: "ואשה אחת"

שבת שלום

נא לשמור על קדושת הגליון!

הַרְאָה

הדלקת נרות: 16:26

מוצאי שבת: 17:23

מוצאי שבת ר"ת: 17:58

שתיקת הכבשים

חנינה מהנשיא, שיקצרו את המסלול, ולהזמין מזרון פרדייז כשהוא שוכב במארב, הוא לא צריך לבקש חנינה כדי שיהיה לו יותר קל בחיים, הוא פשוט צריך להרים את היד ולהגיד-אני פורש! יחזירו אותו עם המונית הקרובה הביתה לטירונות רגילה,

אגב היה מי שהרים את היד וביקש לפרוש, עשיו, עשיו אמר אני לא רוצה את הבעיה הזאת של הארבע מאות שנה. אני בחוץ! לכן הוא מכר את הבכורה. אבל יעקב, יעקב בחר בעיניים פקוחות וקנה את הבכורה הבעייתית, כך גם אברהם אבינו, שלקח בשתי ידיים את כל המערכת הזאת על שלל בעיותיה וחוסר הנוחות שבה והוא יודע למה!!!

אברהם אבינו בחר בדרך הקשה, הוא החליט לשלוח אותנו לסיירת מטכ"ל, גזרת ארבע מאות השנים באה בעקבות שאלה שלו, "במה אדע כי אירשנה"? איך אני אדע שהילדים שלי יהיו חזקים מנטאליים לרשת כזאת ארץ, כזאת תורה, מה הטירונות שהם יעברו?

ה' אומר לו שהסטאז' יהיה ארבע מאות שנה, ה' אומר לו שיצחק והילדים שלו צריכים להיות מוכנים ללכת עד הקצה, בשביל להצליח, מי שקשה לו בכיתה יכול לרדת לכיתה הקודמת שם החומר מוכר רגיל ולא קשה, אבל כשה' אומר לאברהם על יצחק, "והעלהו שם לעולה", יש לו עוד כיתה לעלות יש לו עוד להיכן להתעלות, אברהם רץ... זו לא שתיקת הכבשים, זה שקט של לומדים ולוחמים!

כשבנאדם מרגיש שדופקים אותו אז הוא מתעצבן, כשהקושי מורגש אצלנו בתור עונש, אנו כועסים, כשאנחנו מרגישים שזה לא פייר, הנפש שלנו מתחילה להתרחק מאלוהים, סדום זה עונש!!! - של מחיקה, של הריסה, לא תהליך של בניין וחיסול, ולכן אברהם מתווכח, אצלנו זו עליית כיתה, ואנחנו לא מבקשים הנחות. אם משהו מדריך ומאמן אותנו, כשמישהו מלמד אותנו, עם כל מאמץ, אנחנו הולכים ונקשרים יותר ויותר, עם כל ניסיון וקושי הלב מתמלא אהבה.

הכל עניין של נקודת מבט, אם נדע ללמוד מהקשיים שלנו, ולהשתנות, כן להשתנות כל יום מחדש, עוד קצת להיבנות, להתקדם, אז באמת הכל שווה, ואנחנו ראוים להקרות בני אברהם יצחק ויעקב, אבל אם לא נשתנה, מה, באמת לא חבל על כל הכאב?! שנזכה כל יום להשתנות ובכיף!!!

(הרח"ג ניר אריאל שליט"א)

הפרשות של ספר בראשית על סיפוריהם הם עמוסות בתוכן ובעומק, וכל נקודה בהם היא עולם מלא, והיופי המדהים הזה שבכל נקודה, מפריע לנו לפעמים לראות דברים שיוצאים מההיקף של הסיפור,

הפרשה שלנו פותחת בבשורה על הולדת יצחק וסוגרת במעשה העקדה, אבל באמצע נדחף לו הסיפור על סדום ועמורה, אברהם מתווכח ועומד על המקח, כמיטב המסורת של חתן הפרסית, הוא יורד מחמישים לעשר, הוא מתמקח ולא מסכים, והוא מגיע עם טענות מטענות שונות, חלילה לך... השופט כל הארץ לא יעשה משפט... אברהם, אכפת, דואג, אוהב, מסור, ומוכן להיכנס לויכוח עם מי שאמר והיה העולם, בהגנה על אנשי סדום.

מה אכפת לאברהם מסדום, הוא הרי הראשון שהיה צריך לבקש שיוציאו להם צו הריסה או פינוי, מה עם כל העניים והאורחים שעוברים שם יחס משפיל, מה יותר טוב שזה ימשך?! ובכל זאת הוא מבקש!

אבל כשאלוקים אומר לאברהם, ידוע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם, ועבדום ועינו אותם, ארבע מאות שנה, אברהם אינו זועק מרה הוא לא מנסה להוריד את המחיר, אולי מארבע מאות לארבעים, הוא לא שואל אולי ימצאו בבני כמה צדיקים, מה אנחנו פחות טובים מסדום, מה עלינו אי אפשר לבקש, מה אצלנו אין צדיקים??

גם כשאלוקים מבקש לעקוד את יצחק, אברהם לא מתווכח, הוא לא אומר מה עם הילד ועם אמא שלו, הוא לא מגיש בקשה לחנינה והמתקת הדין, הוא רץ על הבוקר, בקיצור משום מה נוצרת הרגשה שאנחנו כבשים ואין מה לדבר עלינו!

טוב, נעזוב את הפרשה רגע, השאלות האלה כואבות ומפריעות לנו, כי הם בעצם תמיהה, על כל הקשיים הסובבים אותנו, היינו מאד שמחים להזמין את החיים בצורה יותר נעימה וקלילה, בלי קשיים, בלי כאבים, בלי נפילות. בואו נשתה משהו אפשר אולי להזמין קפה נטול קפאין, נטול מרירות, ומתוק, כן! אפשר!! אבל זה לא קפה-זה שוקו!!!

כשמישהו מתנדב לסיירת מטכ"ל, הולך לחדר כושר, מתחיל תוכנית לימודים, מתקבל לקורס טייס, הוא יודע לקראת מה הוא הולך, והוא עושה את זה בעיניים פתוחות. מי שבחר בסיירת מטכ"ל, לא הולך לבקש -

"וירא אליו ה' באלוני ממרא": "לבקר את החולה" (רש"י). אחד המלמדים בת"ת עץ חיים (בדור הקודם) סיפר: "בננו חלה קשות. לילה אחרי לילה היינו מרותקים ליד מיטת חוליו עד אחר חצות. הדבר השפיע עלינו קשות הן מבחינה נפשית והן מבחינה גופנית. לילה אחד, הופיע אצלנו הצדיק רבי אריה לוי זצ"ל בליווי רעייתו ואמר לנו: "לכו לישון ואנחנו נשהה בבית החולים עם בנכם". כמובן שסירבנו לכך.

או-אז הוסיף רבי אריה ואמר לנו: "עליכם להבין, יש לי דברים חשובים ודחופים שאני חייב לשוחח על כך עם רעייתך, אולם אני יכול לעשות זאת בביתנו מאחר וילדינו הקטנים מצויים בחדרנו (היתה להם דירת חדר 1) ואיננו רוצים שהם יאזינו למה שאנו מדברים, לכן אנו מעדיפים להיות פה עם בנכם ולשוחח..."

"ואל הבקר רץ אברהם ויקח בן בקר רך וטוב ויתן אל הנער וימחר לעשות אותו"

וברש"י, "הנער זה ישמעאל ונתן לו כדי לחנכו במצוות". ולכאורה צריך ביאור, מדוע 'ואל הבקר רץ אברהם' בעצמו ולא שלח את ישמעאל שיביא את הבקר - כדי לחנכו למצוות. אלא בעצם דבר זה ש'אל הבקר רץ', בהא גופא חנכו במצוות, כאשר הבן רואה את אביו רץ לדבר מצווה בהתלהבות וחביבות למצווה, נכנסים בו רגשות הקודש, ואף הבן ינהג כמעשה אביו. ויש שביארו, כי זה גופא היה 'לחנכו מצוות' שבחור צעיר איננו מסתובב ברחובה של עיר... (באר הפרשה)

"ויאמרו אליו איה שרה אשתך ויאמר הנה באוהל"

וברש"י: "הנה באוהל - צנועה היא". שואל ה"פרדס יוסף", מה הראיה מכך ששרה באוהל שהיא צנועה, והרי באותו יום הוציא השי"ת חמה מנרתיקה, אף אחד לא הולך ברחוב. וכי אפשר ללכת ברחוב ביום לוהט שכזה? ועונה, שהעובדה שעם היותה של שרה בתוך האוהל, המלאכים לא ראו אותה - זו הראיה על צניעותה, כי גם בתוך הבית היא מסתתרת כאשר מגיעים אנשים זרים. (יחי ראובן)

"והשענו תחת העץ": בספר עובדות לבית בריסק מובא ששאל הרב מבריסק זצ"ל את נכדו הילד אברהם יהושע שיחי' כיום ראש ישיבת בריסק שיביא ראיה מהפסוק שהמעשה של אברהם אבינו עם המלאכים היה בפסח, ענה הילד כתוב "והשענו תחת העץ", לומר שיקיימו באכילתם מצוות הסיבה שיש בפסח, אמר לו הסבא עכשיו תוכיח שזה לא נכון הראיה שהבאת,

השיב הילד כי כתוב שהיה זה "כחום היום" סימן שהיה זה בבוקר וביום אין דין להסב בפסח רק בליל פסח.. והראיה הנכונה היא שכתוב שכשבאו לאחר מכן ללוט נתן להם מצות.

"כי שמע אלוקים אל קול הנער באשר הוא שם" ואין כל נפקא מינה מי המתפלל, כי הקב"ה שומע תפילת כל פה, ובה ביארו מדוע מתעטפים בטלית בעת הברכה כעטיפת הישמעאלים (מ"א א"ה, ח).

כי פעמים הרבה יבוא היצר לאדם בגשתו לתפילתו ויאמר לו הרי חוטא ופושע אתה כזאת וכזאת עשית - כיצד תעז להראות פניך לפני ה' ולהתפלל לפניו, לזה מזכירים לו לאדם את עטיפת הישמעאלים, כי גבי ישמעאל כתיב בפרשה שלנו 'כי שמע אלוקים אל קול הנער באשר הוא שם', ולא יביטו בשמים על מעשיך שבעבר - עמוד נא, התייבב נא והאלוקים ישמע לקול שוועתך וימלא כל משאלות לבך לטובה ולברכה. (באר הפרשה)

"וה' המטיר על סדום": נתאר לעצמינו לו היתה מהפכת סדום קורה בזמנינו, הרי ברור שהעיתונים והתקשורת היו מלאים בתיאורים מפורטים איך זה קרה, והיו ממליצים לפתוח ועדת חקירה שתצביע על הכשלים בבניה שהיתה בסדום, ומעמידים לדין את חברות הבניה, ואחרים מוכרים עצות להתמודדות בזמנים דומים, ואף אחד לא היה מעלה על דעתו שיש כאן חשבון מדוקדק עם אנשי העיר על מעשיהם הרעים, והכל הוא עונש על עבירות. וזה מלמדת אותנו התורה באיזה מבט להסתכל על כל המאורעות בעולם, אין כאן שום תופעות טבע, ולא כשלים טכניים כאלו ואחרים, רק יד ההשגחה מכוונת הכל לפי מעשי יושבי המקום.

"אולי ימצאון עשרה": אברהם אבינו מתפלל לה' אולי ימצאו בסדום עשרה צדיקים ותהיה זה זכות שלא להפוך את העיר, אומר רב מנחם ב"צ זקס ז"ל: עיר שלמה מתנהגת בהנהגת שחיתות שאין לה אח ורע והכל מעוגן בחוק, ובכל זאת יש כח גם ליחידים לשנות את המצב, דוגמת אברהם אבינו שהיה יחיד והצליח להשיב המון עם להכיר באמונה בה'.

"והיא מצער": לוט ברח מהפיכת סדום לעיר מצער, ולמה נקרא שמה מצער? כתוב בגמרא מלשון "מעט", מפני שעיר זו היתה עיר חדשה ממילא עוונותיה היו מועטים.

לומדים מכאן שכל מעשה עבירה ועוון עושה רושם, ראשית כל על האדם, ושנית על המקום שגר בו, והגם שהאדם לא רואה בעיני הבשר שלו את הכתם שעשה בחטאיו, אבל גם את החיידקים שמוזהמים את האוויר בבית החולים אינו רואה, רק פתאום שומע שכמה אנשים נדבקו מכל מיני חלאים שונים ומשונים, ומדה טובה מרובה, כל מצוה שאדם עושה, כמה רושם ואור משפיעה על האדם ועל המקום שנמצא בו. כל אחד יכול לחוש זאת כשנמצא בקרבת אדם גדול תלמיד חכם, איזה הרגשה נפלאה, בלי שום הסבר טבעי, מרגיש על ידו.

"שבו לכם פה עם החמור": דרשו חז"ל שאברהם התכוון לומר לישמעאל ולאליעזר שהם "עם הדומה לחמור", נשאלת השאלה מה ראה אברהם אבינו דוקא כאן לומר להם כך שהם "עם הדומה לחמור"?

מבארים: היות וכאשר הקב"ה ציוה את אברהם להעלות את בנו לעולה אמר לו "קח נא את בנך יחידך אשר אהבת" ואברהם ענה לקב"ה את שניהם אני אוהב, עד שה' אמר לו מפורש שאת 'יצחק יעלה לעולה, ועתה כשבא להעלות את 'יצחק בנו לעולה, עלולה ליפול לו מחשבה אחרי הכל יש לו עוד בן את 'ישמעאל, וכדי שיהיה מעשה המצוה בתכלית השלמות של אהבת ה' הזדרז אברהם והחזיר וחיידד לעצמו על 'ישמעאל שדומה אצלו כחמור ואינו תחליף כלל ליצחק וממילא נשאר יצחק האהוב אצלו ביותר, ואותו הוא מעלה באהבה לעולה לה'.

"ויקרא אליו מלאך ה'... ויאמר אל תשלח ידך אל הנער ואל תעש לו מאומה"

מהו הטעם שהציווי לשחוט את יצחק הגיע מפי ה' יתברך, ואילו המצוה שלא לשחוט ניתנה מפי מלאך? אלא רמז יש בדבר ללמדנו כי כדי לעשות רעה לאדם אין לשמוע בקול איש ואפילו בקול מלאך, כי אם רק בקול הקב"ה - בעצמו. ואילו שלא לעשות רעה לאדם אפשר לשמוע גם בקול מלאך...

"וירא וירץ לקראתם": מכאן למדו חכמים (שבת קכ"ז.) שגדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני שכינה. שהרי הקב"ה נגלה לאברהם אבינו והוא רץ לקראת האורחים. ויש להבין, הרי אנו למדים זאת מאברהם אבינו, אך מהיכן למד זאת אברהם בעצמו?

תירוץ א': אברהם למד מזה שהקב"ה הוציא חמה מנרתיקה שלא יבואו אורחים, ומדוע צריך להוציא את החמה, והרי בורא העולם יושב אצלו ואף אם יבואו אורחים לא יוכל לקבלם, הבין אברהם שהקב"ה הוציא חמה מנרתיקה כדי שלא יבואו אורחים מחמת החום הכבד, ואם יבואו יהיה מוכרח להכניסם אף שהשכינה יושבת אצלו.

תירוץ ב': הרגיש אברהם שינוי בגופו, שהרי כשהשכינה באה לבקרו היה תשוש וחלש ואילו כאשר באו האורחים נכנס בו כח ורץ לקראתם, מכאן למד שמורים לו מן השמים שהכנסת אורחים גדולה יותר.

"קח נא את בנך את יחידך...ולך לך אל ארץ המוריה": אמר הצדיק רבי חיים מצאנז ז"ע, על שני הרים חשובים מספרת לנו התורה. הר המוריה - אשר עליו עקד אברהם אבינו את יצחק בנו. והר סיני - עליו נתן הקב"ה את התורה.

והנה כאשר בחר הקב"ה מקום כדי לבנות עליו את בית המקדש באיזה הר בחר? לכאורה היה צריך לבחור בהר סיני שעליו ניתנה התורה לעם ישראל. ולפלא שדווקא על הר המוריה נבנה המקדש! ללמדך כי גדולה ונפלאה היא מעלת מסירות הנפש. הר המוריה נתקדש על ידי מסירות נפשם של אברהם אבינו ויצחק בנו לעשות את רצון הבורא בתמימות ובשמחה, שם נבנה בית המקדש!

"וירא והנה שלשה אנשים": שאין מלאך אחד עושה שתי שליחויות (רש"י). לימוד שלושה מלאכים, ללמדנו שהאדם נעלה מהם, כי מלאך אחד אין עושה שתי שליחויות אבל האדם כן יכול, ולמען האמת, גם האדם עושה רק שליחות אחת-שעובד את ה', א"כ כל מה שיעשה צריך להתבונן האם זהו רצון ה'.

שלושה אנשים באו לבקר את אברהם בעודו מתאווש מכאביו. והמדרש מסביר לנו שאנשים אלו היו שלושה מלאכים שבאו בשליחות מיוחדת. מלאך אחד - שבא לרפא את אברהם. מלאך נוסף שבא לבשר על הולדת יצחק. ועוד מלאך שהיה בדרכו להפוך את העיר סדום. ולמה שלושה מלאכים? למה אי אפשר שמלאך אחד יעשה את כל העבודה? כי 'אין מלאך אחד עושה שתי שליחויות'. לכל מלאך תפקיד, לכל מלאך משימה. ואין מלאך אחד יכול לעשות יותר ממשימה אחת. אבל האדם נעלה מן המלאכים, האדם נבחן בכוחות המשלבים אין ספור יכולות, בכוחו להתעלות ולהתרום ולהגיע לשלימות, דוגמת אברהם שעליו נאמר 'התהלך לפני והיה תמים', תמים משמעו שלם, מושלם.

"וירא ה' אל אברהם למה זה צחקה שרה": ולכאורה מדוע פנה הקב"ה אל אברהם בתביעה על שרה, ולא העיר לשרה עצמה. ויש להסביר זאת על ידי משל, אם ייכנס אדם לבית המבשלות ויראה שהמשרתת אינה נזהרת ואינה מקפידה כל כך בענייני כשרות, הוא יסיק מכך שבעל הבית הוא האשם בדבר. מן הסתם הוא אינו מדקדק כל כך, ורעייתו שרואה שהוא מקל, מקילה עוד יותר, והמשרתת שרואה ששניהם מקילים, מקילה עוד יותר משניהם. אילו היה בעל הבית מדקדק ונזהר מאוד, לא הייתה רעייתו מקילה, וממילא לא היה למשרתת ממי ללמוד ולהקל.

אותו דבר כאן, כשראה הקב"ה את שרה צוחקת, הוא תלה את האשמה באברהם, ואמר לו, "למה זה צחקה שרה", כי שרה מן הסתם ראתה פעם שאברהם לא נזהר כל כך בנבואה, וראתה זאת שרה ולמדה להקל בנבואה ולכן היא צחקה עתה. לכן, שאל הקב"ה את אברהם עצמו. (הגאון רבי ישראל מסלנט זצ"ל)

"והוא עומד עליהם תחת העץ ויאכלו": מסופר, כי חותנו של הגאון רבי יוסף דב מברסק זי"ע (אביו של הגר"ח זי"ע) היה ממקורבי הרה"ק רבי משה מקוברין זי"ע, היות רבי חיים ילד קטן נפל לחולי וכל הרופאים התייאשו ממנו,

באותו זמן נזדמן הרה"ק מקוברין לעיר, ויבוא לבקר בבית חותנו של הגאון רבי יוסף דב, מיד עם היכנסו לבית, פנה בעל הבית אליו באמרו: רבי, צרה גדולה יש לי בתוך ביתי, נכדי היקר חיימ'קה חולה אנוש. אמר לו הרה"ק מקוברין, בא ונבקר את החולה בחדר, נכנסו שניהם לחדר, והרה"ק מקוברין פתח ואמר: בפרשת וירא כשהמלאכים באו אל אברהם אבינו והוא נתן להם לאכול, נאמר והוא "עומד" עליהם, לשון הווה, ולכאורה היה צריך לכתוב והוא "עומד" עליהם, לשון עבר.

אלא שמבואר בספרים הק' שבכל פעם שיהודי מכניס אורחים, בא אברהם אבינו ע"ה ועומד אתם אז, על כן נאמר לשון הווה, ובאברהם אבינו מצינו בגמ' (ב"ב סז:) שאמרו מרגלית טובה היתה תלויה בצוארו, וכל חולה הרואה אותה מתרפא. ואם כן היות ואתה מקיים עמי כעת הכנסת אורחים, אם כן הרי נמצא כאן אתנו עתה אברהם אבינו, והחולה מביט במרגלית שלו, ובטוח אני שהילד יתרפא בעזה", וכן היה!..

"ויעקוד את יצחק בנו וישם אותו על המזבח ממעל לעצים": למה עקד אותו קודם ואחר כך שם אותו על גבי המזבח, הלא יותר פשוט שיצחק יעלה בעצמו על גבי המזבח ואחר כך יעקדנו.

ואפשר לומר דהנה איתא בשבת (צ"ד:): המוציא לרשות הרבים אדם חי בשבת פטור, משום דחי נושא את עצמו. אבל המוציא כפות חייב, שאדם הכפות אינו נושא את עצמו.

ולפי זה יש לומר שאברהם דייק במצות ה' שציוה לומר "והעלהו שם לעולה", שהוא בעצמו צריך להעלותו על המזבח, ואם יצחק יגביה את עצמו וישכב על המזבח, הרי חי נושא את עצמו ונמצא שגם יצחק מסייע בדבר והוא אינו מקיים את מצות ה' בעצמו כמו שנצטווה... ועל כן נתחכם אברהם לעקדו עוד קודם שעלה יצחק על גבי המזבח, ועכשיו כשהוא כפות הרי הוא אינו נושא את עצמו ושפיר יכול לקיים את מצות ה' והעלהו בעצמו...

"וירא ויהי אדם נא מצאתי חן בעיניך אל נא תעבור מעל עבדך": היה אומר לקב"ה להמתין לו עד שירוך ויכניס את האורחים (רש"י). ומכאן למד רב יהודה אמר רב, שגדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני שכינה (שבת קכז).

הגה"ק רבי יהודה אסאד זי"ע הסביר את מאמר זה על פי מעשה שאירע עמו. ידועה גדולת מידת חסדו של הגאון הנ"ל, וכשהיה צורך לא היה נמנע מלכתת רגליו ולסובב בעיירות לאסוף מעות לצרכי צדקה. גם גדולי הקמצנים ידעו לפתוח כיסם בעין יפה כשהיה דופק על פתח ביתם.

קרה פעם, כשסובב לקבץ מעות עבור עני הגון ותלמיד חכם, והיה בדרכו לבית נגיד אחד שהיה ידוע כקמצן וכילי, וכשהלה ראה את הגאון מתקרב לביתו מיהר להסתתר מאחורי הבית. וכשפתחו בני הבית את הדלת ולא מצא את בעל הבית, נענה הגאון על אתר ואמר לבני הבית: הביעו נא את תודתי לבעה"ב על שזיכני בביתך דברי חז"ל (שבת קכז). גדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני השכינה, והוסיף לבאר: הנה מצינו אצל משה רבינו שכשקיבל את פני השכינה לא הסתיר אלא רק את פניו, כדכתיב (שמות יג) "ויסתר משה פניו כי ירא מהביט", ואילו בקבלת פני אורחים מצינו לבעל הבית שהסתיר את כולו, הא לכם ראיה, כי גדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני השכינה...

"ויכלו המים מן החמת, ותשלך את הילד תחת אחד השיחים": בעל ה'דברי יחזקאל' הביא בספרו בשם חמיו, את קושיית הרה"ק מלובלין על פסוק זה: איך ייתכן שהגר תפקיר כך את בנה יחידה, בן אשר נולד לה מאברהם והיה חביב עליה ביותר?

ופירש הרבי מלובלין, שכאשר אדם מתפלל, חובה עליו להרבות בתפילה ובתחנונים, אך לאחר התפילה עליו להשליך את ידיו על ה' ולבטוח בו שיעשה כטוב בעיניו. אף הגר התפללה וביקשה מים, ומשננוכחה כי אין באפשרותה להשיגם במדבר, היא השליכה את הילד תחת אחד השיחים, כאומרת: עד עתה אני דאגתי לו, אך משאין בכוחי לעשות דבר, הריני בוטחת בך שתעשה את הטוב ביותר עבורו. והוסיף הרבי מלובלין ואמר, שהנוהג כן הרי זו עצה שתיחשב תפילתו כמיוחדת שבתפילות, ותתקבל ברצון!

"וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו": כתוב ברש"י: והנה שלשה אנשים - אחד לבשר את שרה, ואחד להפך את סדום, ואחד לרפאות את אברהם, שאין מלאך אחד עושה שתי שליחויות. ורפאל שרפא את אברהם הלך משם להציל את לוט, הוא שנאמר "ויהי כהוציאם אתם החוצה ויאמר המלט על נפשך", למדת שהאחד היה מצי"ל.

ידועה השאלה: - אם אין מלאך אחד עושה שתי שליחויות, איך זה שהמלאך רפאל הגיע כדי לרפא את אברהם, ואחר כך הלך להציל את לוט? והתשובה גם היא ידועה, ש'רפואה והצלה חד היא, שתיהן נחשבות שליחות אחת.

יש גם מי שמתרץ, שאם לוט לא היה ניצל מתוך ההפיכה, לא היה אברהם מבריא, מרוב עגמת נפשו. אך יש לברר מדוע היה צורך 'להדחק', ולשלוח מלאך אחד לשתי השליחויות הדומות הללו? האם יש מחסור במלאכים בשמים וקשה היה לשלוח מלאך נוסף, שיתמקד רק בהצלת לוט?

ה'חפץ חיים' עונה על שאלה זו. ונקדים לפרושו מעשה שארע במציאות: רבי שלמה קלוגר זצ"ל הוזמן לברית, אך בעלי הברית התעכבו זמן ממושך, ולא החלו לערוך את הברית, למרות שהמוהל כבר היה במקום. כשהתעניין לפרש הדבר, נאמר לו כי בחדר הסמוך שוכב אביו של הילד, גוסס ל"ע. בני המשפחה מחכים שימות, כדי לקרוא לרך הנולד על שמו.

אמר ר' שלמה קלוגר - אם זאת הסיבה, יש לערוך את הברית מיד! והוא הסביר: להטריח את המלאך הממונה על הרפואה, שיזייע במיוחד בשביל החולה - כבד ממני, אך כשימולו את הילד, הן יבוא מלאך הברית אל הרך הנימול, אבקש אפוא ממנו באותה שעה, שייסור גם לחדר השני לרפא את החולה. כדברי רבי שלמה קלוגר, כן היה - שלשה ימים אחר כך כבר הלך החולה על רגליו.

כך, אומר ה'חפץ חיים', גם לענייננו: לוט כשלעצמו, לא היה ראוי שישלח מלאך מיוחד מן השמים להצילו, שהרי זהו אותו לוט שהסיע עצמו מקדמונו של עולם, שאמר "אי אפשי באברהם ובאלוקיו", אותו לוט שירד לסדום להיות לחברה לרשעים... אבל הואיל ומלאך כבר נשלח לרפא את אברהם, הוטל עליו תפקיד נוסף באותו מהלך, להציל אף את לוט, כפי שהתרחש במקרה של אבי-התינוק הגוסס.

"שבו לכם פה עם החמור" "עם הדומה לחמור" (מדרש).

מדוע רבותינו המשילו את הגויים לעם הדומה לחמור? זאת ניתן להבין מהסיפור שלפנינו: תלמיד ישיבה הלומד בהונגריה היה הולך כל בוקר ממקום לינתו אצל אחד מ'בעלי הבתים', שהיה מארחו ודואג לו לכל צרכיו להיכל הישיבה כדי ללמוד.

בדרכו לישיבה היה עובר תמיד ליד שדה. מדי יום ביומו היה רואה את בעל השדה החורש את שדהו בשני שוורים. פעם בחולפו ליד השדה מצא את הגוי יושב ובטל מעבודת החרושה. מאחר שראה, כי בעל השדה הוא אדם שתמיד עוסק במלאכתו ואינו מכלה את זמנו לריק תמה על המקרה והבין כי לא דבר ריק הוא.

ניגש אליו ושאלו: "מדוע אינך עובד היום?" ובעל השדה השיב: "אחד מהשוורים חלה". "ומדוע אינך עובד עם השור השני?" תשובתו של בעל השדה הייתה מפתיעה מאוד: "השור הבריא השני, בראותו את חברו חולה, איבד את החשק לעבוד לבדו, ואי אפשר להקימו מרצו, ולמעשה מגלה התחשבות בצער חברו והשתתפות בצערו".

כששמע זאת התלמיד, אמר, שעכשיו הוא מבין, מדוע המשילו חז"ל את הגויים לעם הדומה לחמור ולא לשור, משום ששוורים שהם בהמות טהורות מרגישים האחד בצער חברו, וכאשר אחד חולה, אין חברו מסוגל לעבוד, ואילו כשיחלה החמור, ימשיך רעהו לעבוד כרגיל, ולא ירגיש כלל וכלל בצער הזולת...

"אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו את דרך ה'"

רבי מיכל פיינשטיין זצ"ל התבטא בשם אדם גדול אחד מליטא: המגדל את ילדיו למען ה', יש לו אותם אחר כך בשביל עצמו, אבל המגדל ילדיו בשביל עצמו, אח"כ אין לו אותם אפילו בשביל עצמו.

"כי לא יירש בן האמה הזאת עם בני עם יצחק"

שראתה שישמעאל מושחת במידותיו פחדה שהוא יקלקל את יצחק. ושאל הרב 'צוף דבש' זצ"ל: מדוע לא הניחה שרה שיצחק יחזירהו למוטב בטוב מידותיו? ותרץ, כי מכאן ראינו שכאשר יש חבר רע, מירב הסיכויים שהוא ישחית את הטוב ולא להיפך.

"כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה'"

כותב השל"ה: "ותמיד תהיה תפילה שגורה בפי אב ואם להתפלל על זרעם שיהיו לומדי תורה וצדיקים, ובעלי מידות טובות, ויכוון במאוד על זה בברכת התורה ונהיה אנחנו וצאצאנו" וכו'. ומביא בהמשך את המעשה מתנא דבי אליהו, בכהן אחד שהיה כל יום ויום מתפלל ומשתטח ומלחך עפר בלשוננו שלא יבואו בניו לידי עבירה.

הייתה זאת שעת צהריים חמימה כאשר החליט יוסף שהוא קונה עז חולבת שתדור בחצרו. החלטה נחושה זו גרמה לו לצאת אל הכפר הסמוך. רכוב על חמורו הגיע לכפר, קנה עז ולא שכח לתלות בצווארה פעמון. את הפעמון קשר לחבל ואת החבל לזנב החמור, וכך היה רגוע, שכל עת שהוא שומע את הפעמון -

מקשקש, העז פוסעת אחריו, וכך התקדם יוסף מיועדנו אל עירו שהוא שמח וטוב לב. בדרכו חזרה משך יוסף את תשומת לבם של שלושה גנבים, הם ראו אדם, אחריו עז ולפעמנה מחובר חוט המחבר לזנב הסוס שעליו הוא רוכב. אומר הגנב הראשון: "מסוגל אני לגנוב את העז". אומר הגנב השני: "אני מסוגל לגנוב את החמור שהוא רוכב עליו", והשלישי אמר: "את העז והחמור אתם יכולים לגנוב? אני מסוגל לגנוב את הבגדים בהם לבוש הרוכב".

ומדיבור למעשה: התגנב הראשון, התיר את הפעמון מצוואר העז ותלהו בזנב החמור, התיר את החבל, משך את העז אחריו, אך יוסף לא שם לב, הוא המשיך לשמוע את קשקוש הפעמון ולא חשד בדבר, בטוח היה שהעז מהלכת בעקבות החמור.

לאחר כברת דרך פנה הגנב השני אל יוסף "אמור נא לי אדוני, האם אופנה חדשה היא לתלות פעמונים בזנב החמור?" הביט יוסף אחריו ונחרד: העז נעלמה! "הבין" הגנב ואמר: "ודאי לא הספיק הגנב להרחיק לכת, רוצ תפוס אותו ואני אשמור על חמורך", וכך היה. רץ יוסף לחפש את הגנב ולהשיב את האבידה, אך לא מצא לא את השומר ולא את החמור.

ככבדות המשיך יוסף, אך הפעם קשה היתה הדרך מבתחילה, החום היה כבד והשמש קפחה. בלית ברירה נאלץ לשרך את רגליו לעבר עירו. בדרכו ראה יוסף באר מים והחליט לעצור ככל העוברים והשבים להתרענן לצידה, והנה, לצידו רואה הוא אדם בוכה, שאל אותו יוסף: "מה לך, מדוע אתה בוכה?" סיפר הלה שהתכוף לבאר להרוות את צימאנו וצרור כספו נשר מחיקו למעמקי המים. "יום פגעים הוא, גם לי נגנבו היום עז וחמור", אמר יוסף.

השיב האדם: "עז וחמור? הבלים! תוציא לי את ארנקי מהבור ואתן לך בשכרך דמי עז וחמור גם יחד", התקווה החלה לפעם ביוסף מיועדנו במהירות, הוא פשט את בגדיו ונכנס לבאר אך חיפושו לא העלה דבר וכשיצא לא מצא לא את האדם ולא את בגדיו...

יוסף היה שאנן. אם היה מעיף מבט מדי פעם לראות אם העז אחריו, היה חוזר מכבר לביתו שמח וטוב לב, אך הואיל וסמך על הפעמון ולא חשד באפשרות גניבה הפסיד את כל אשר לו.

כך חלילה עלול לקרות בחינוך ילדינו, הורים רבים כביכול "רוכבים על חמורם", עסוקים הם בענייני עבודה, בענייני הבית וכו' ושואנים למה שקורה עם ילדיהם, רגועים הם מקול הפעמונים שברקע ולא חושבים שמשוהו רע עלול להתרחש, הרי הם "שומעים את הפעמונים" - זה בסדר, הילדים הולכים בעקבותינו, אך בינתיים עלול לבוא משהו ולהדיחם, חבר רע, אמצעי אלקטרוניקה למיניהם, צלצולים ופעמונים וכלים מכלים שונים המתחדשים ומחליפים צורה חדשים לבקרים... הם שאננים עד שמישהו מסב את תשומת לבם. ולא אחת שבים הורים בלא העז ובלא החמור, חפוי בוושה נוראה על שאננותם. וחוסר תשומת לבם, על הביטחון ש"הפעמונים מצלצלים אחריהם" אף בלי מבט לאחור על מנת לבדוק אם נכון הדבר. (אמונה שלמה)

קדמי ביטוחים

המרכז הארצי

סדר תיק ביטוח

חיים. פנסיה. משכנתא

תאונות אישיות. אובדן כושר עבודה

מחלות כשות. בריאות. סיטוד.

5 דקאט אלף אלף ואקפאליס פירוט

2770 * מתקשרים ומרוויחים...

**ר' קדמי במעמד הדלקת נרות
בציון סידנא בבא סאלי**

לע"נ: ר' משה בר ג'ימול,
מרת רחמה בת ביחה,
ר'אברהם נתניהו בר אסתר
רוחה וניסים בני רחמה ז"ל

לעילוי נשמת
קלוד מכלוף בן חסיבה
מיכל בת רינה
ז'קלין בת ממו ז"ל

לעילוי נשמת
ר' יצחק ונונו בן ממו
ראובן פרץ בן שמחה
רחל בת זהבה ז"ל

לעילוי נשמת
אידה בן זקן בת קמרה,
שמעון ונונו בן ממו, פולת
נוטא דהן בת קמרה, אברהם
שלום (רובי) בנו בן קמרה

לרפואה והצלחת
אליס ונונו בת קמרה,
יונה בת אסתר, אראלה
בת לילי, אריאב בן שרה

לרפואה והצלחת
אהרון רונן בן אליס
ויצחק ונונו ומשפחתו